

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΟΡΤΟ

Η μικρή λέξη
αγάπη

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΟΡΤΩ

Η μικρή λέξη αγάπη

μυθιστόρημα

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία

Πεζογραφία – 536

Αύγουστος Κορτώ, *Η μικρή λέξη αγάπη*

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Missy Merida

Επιμέλεια – Διόρθωση: Νάντια Κουτσοουρούμπα

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Copyright© Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε. (Εκδόσεις Πατάκη)

και Αύγουστος Κορτώ, Αθήνα, 2022

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα,

Οκτώβριος 2022

Κ.Ε.Τ. Ε548 Κ.Ε.Π. 674/22

ISBN 978-618-07-0305-4

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΡΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Στο Κουτάβι, αντίδοτο κάθε πόνου

Στις γυναίκες που επέζησαν
στις γυναίκες που δεν επέζησαν
η δύναμή σας
η μνήμη σας
ιερή

Nolite te bastardes carborundorum

Μάργκαρετ Άτγουντ, *Η ιστορία της θεραπεινίδας*

Έμαθα να βάφομαι για να κρύβω τις μελανιές.

Μόνο που δεν έπρεπε να φαίνομαι βαμμένη.

Είχα μάθει το μάθημά μου, άλλωστε, βλέποντας το δίλημμα της Δώρας – της μάνας μου, ντε.

Όσο ήταν μες στο σπίτι, μόνη της, ή με τις φίλες της (αν είχε φίλες, δηλαδή, και τολμούσε να τις μαζέψει για καφέ – αν, με άλλα λόγια, οι γυναίκες δεν ήταν όλες καριόλες, που είχαν το μυαλό τους στο κουτσομπολιό και στο κέρατο), μπορούσε να βαφτεί κάγκελο, στ' αρχίδια του, ας φόραγε και λαμέ, και ξώβυζα και δεκάποντα (όχι ότι είχε τέτοια ρούχα η Δώρα: Θου Κύριε), έτσι κι αλλιώς, και σαν κλόουν να μπογιατιζόταν, ποιος θα την έβλεπε; Αλλά τη μία και μοναδική φορά –θα 'μουν εφτά; Οχτώ;– που 'χε πάει στο καφενείο με γαλάζια σκιά, ασορτί με τα μάτια της, και κοραλλί κραγιόν, και λίγο ρουζ στα χλομά της μάγουλα, την είχε αρπάξει απ' τον γιακά (τον έσκισε κιόλας) κι έβαλε τις φωνές: «Πού πας έτσι, μωρή; Δεν ντρέπεσαι, να μου γυρνάς σαν την πουτάνα; Κάτσε να σε κάνω άνθρωπο,

γαμώ το στανιό σου!», κι αρπάζοντας μια λερή πετσέτα, που 'χε για να καθαρίζει τα τραπέζια (λέμε τώρα), μια πετσέτα άπλυτη μπορεί και κάνα χρόνο, την έφτυσε καλά καλά κι άρχισε να της τρίβει με λύσσα τα μούτρα, κι εκείνη πρώτα έπαθε σοκ κι έμεινε σύξυλη, κι έπειτα άρχισε να κλαψουρίζει, γιατί πονούσε έτσι άγρια που την έτριβε, χώρια που βλέπανε οι πελάτες, κι ας ήταν μισοάδειο το μαγαζί ως συνήθως, και πάλι τόσα μάτια κοιτούσαν γουρλωμένα την ταπεινώσή της, που δεν είχε τελειωμό, γιατί όσο άπλωναν με τα σάλια οι μπογιές, τόσο ο άλλος γινόταν τούρμπο, και την έφτυνε στα μούτρα και δώσ' του τρίψιμο με την πετσέτα, και συγχρόνως τη γαμωσταύριζε, εννοείται, ώσπου την έδιωξε με μια κλοτσιά στον κώλο, κι όταν γύρισε ήταν λες και της είχε γδάρει το πρόσωπο με γυαλόχαρτο, έτσουζαν ακόμα και τα δάκρυα. Δόλια Δώρα, χαζή, καλόπιστη, ανήμπορη Δώρα.

Αλλά είχε και το ανάποδο συνέπειες. Πες ότι ένα πρωί είχε να πάει στο σούπερ, κι ήταν μπαϊλντισμένη, άυπνη, είχε σιχτιρίσει τη ζωή της, και δεν είχε κουράγιο να φτιαχτεί, κι έβγαινε με τις φόρμες του σπιτιού, ξεχτένιστη, χωρίς να 'χει πλύνει καν τα μούτρα, χωρίς λίγο μολύβι στα πρησμένα της μάτια, ή ένα ζευγάρι γόβες, χαμηλές, αντί για λαστιχένιες παντόφλες – έτσι και το 'παιρνε γραμμή ο άλλος από κανέναν καλοθελητή («Λίγο ταλαιπωρημένη την είδα τη Δώρα»), γύριζε τάυρος: «Μωρή χαμούρα, ποιος σου είπε ότι έχεις

το δικαίωμα να βγαίνεις σαν τη γύφτισσα, αναμαλλιασμένη κι άπλυτη, και να με εκθέτεις; Ε; Δεν μιλάς, σκρόφα;». Και σατ!, πάρε έναν χάστουκο, να μάθεις έστω να σιάχνεις το μαλλί πριν ξεμυτίσεις απ' το σπίτι.

Μονά ζυγά δικά του. Κακός μπάτσος, κακός μπάτσος. (Καλός δεν έπαιζε.) Κολόνα του σπιτιού, αν κι οι κολόνες δεν βαράνε, εκτός αν τις φας στο κεφάλι. (Που κι αυτό γινόταν: αν σωριαζόταν απ' το πιόμα, έπρεπε να τον σηκώσεις και να τον καθίσεις πριν ξυπνήσει, γιατί αν συνερχόταν μπρούμυτα στο χαλί, τη γάμησες. Και ζύγιζε όσο δυο κολόνες μαρμάρινες, ο πούστης, ασήκωτος, κήτος, γερανό ήθελε.)

Και που λες, το πρώτο μακιγιάζ. Δώδεκα χρονών, Α' Γυμνασίου.

Είχε γυρίσει αργά απ' το μαγαζί, φιλοτύφλα, αλλά όχι τελείως κόκαλο, κι έκατσε να φάει, μούγκκα, ούτε καλησπέρα, όχι ότι περίμενες κουβέντες κι ευγένειες, κι έπειτα γδύθηκε όπως ήταν, στο τραπέζι, πέταξε κάτω τα ρούχα (που σήμαινε: μάζευ' τα και ρίχ' τα στα άπλυτα, μην έχεις άλλα), και πήγε με το βρακί στο καθιστικό να δει ότι σκατά έπαιζε η τηλεόραση. Του 'χα ήδη έτοιμη μπίρα, κρύα κρύα στο τραπεζάκι, κι απ' την κουζίνα, όπου έκανα τα μαθήματά μου, θα 'βλεπα πότε την άδειαζε, για να φέρω την επόμενη. (Δεν είναι ν' απορείς ότι έγινα και γαμώ τις γκαρσόνες.)

Η Δώρα ήταν μέσα, με τα μωρά, τον Μηνά και τον Βλάση, τεσσάρων χρονών τότε, και τους διάβαζε παρα-

μύθι να ξεραθούν, γιατί έτσι και μένανε ξύπνια και κά-
ναν φασαρία κι ενοχλούσαν τον σκατέα, μαύρο φίδι
που μας έφαγε. Μόνο που νωρίτερα, τ' απόγευμα, εί-
χε κάτσει μαζί τους στον καναπέ και τα 'χε ταΐσει φι-
στίκια Αιγίνης (σαν φιστίκ, που τα 'λεγε ο Άκης), για-
τί είχε διαβάσει κάπου ότι ήταν θρεπτικά. Όσα είχαν
περισσέψει, ήταν σ' ένα μπολάκι δίπλα στην μπίρα του
αφέντη.

Κι ενώ είχα κάνει γενική με τη Δώρα, κι εννοείται
ότι είχαμε καθαρίσει και τον καναπέ, μας είχε ξεφύγει
ένα τσόφλι πάνω στις εμπριμέ μαξιλάρες – για ένα τσό-
φλι, ρε φίλε! Κι όπως ο άλλος άπλωνε την κωλάρα του
να βολευτεί, για να μπορεί να χώνει πιο άνετα το χέρι
στο κιτρινισμένο βρακί και να συγουρίζει τα παπάρια
του, το μυτερό κέλυφος του χώθηκε στο κωλομέρι. Πα-
τάει ένα μουγκρητό, μαλάκα, έγινε το αίμα μου νερό,
και πετιέται κρατώντας το ένοχο τσόφλι και φωνάζο-
ντας: «Ποιο μουνί έφαγε φιστίκια και δεν καθάρισε;
Μαϊμούδες είστε, πίθηκοι, αλλά θα σας μάθω εγώ να
λερώνετε!». Η Δώρα είχε βγει έντρομη στον διάδρομο,
γιατί έτσι και φυλλιαζόταν ο άλλος ότι φταίγανε τα
δίδυμα, δεν το 'χε σε τίποτα να τα σουτάρει – κι ούτε
θα 'ταν η πρώτη φορά: άμα έκαναν σαματά, αταξίες,
ζημιές, τ' άρπαζε απ' τα κεφάλια και τα κοπανούσε
σαν να τσουγκριζε πασχαλινά αυγά. Οπότε τινάχτηκα
σαν σούστα: «Εγώ! Χίλια συγγνώμη! Είχα βάλει ηλε-
κτρική, αλλά δεν το 'δα, χίλια συγγνώμη!».

Το ότι θα τις άρπαζα ήταν το μόνο σίγουρο – απλά, για δευτερόλεπτα, δεν ήξερα το πώς. Μέχρι τότε, όταν ξεσπούσε πάνω μου τον θυμό του (το μίσος του, για να μη σου λέω μισές αλήθειες), κατά κανόνα μ' άρπαζε απ' τα μαλλιά και με πετούσε χάρω, οπότε πρόσεχα απλά, όπως με σβούριζε, μη βρω σε καμιά κοφτερή γωνία, ή μη σκάσω στο μωσαϊκό με τα δόντια. Αν βαριόταν τα γυμνάσια, κι ήθελε κάτι πιο γρήγορο, μου τράβαγε ένα φούσκο – που άφηνε σημάδι, μια κόκκινη χερούκλα να στα μούτρα σου, αλλά μόνο για κάνα μισάωρο, τρία τέταρτα. Πιο μικρή, κυρίως με κλοτσούσε, γιατί απ' τον φόβο μου έτρεχα να κρυφτώ, και μ' έφτανε μόνο με το πόδι (με τα χρόνια, έβαλα μυαλό: δεν υπήρχε κρυψώνα, δεν υπήρχε ελπίδα: καθόσουν και τις έτρωγες, να ξεμπερδέψεις). Μου 'χε ρίξει και μπουνίδια, αλλά μόνο στην κοιλιά – κι ενώ σου κόβαν την ανάσα, με δυο τρία ντεπόν κι ένα μούλιασμα στην μπανιέρα, δεν ήταν απάλευτο: σαν άσχημη πρώτη μέρα περιόδου (που μου 'ρθε στα δέκα: σ' όλα κωλόφαρδη!).

Αλλά η μπουνιά στη μάπα με αιφνιδίασε. Με πέτυχε στο ζυγωματικό, και πιο πολύ από πόνο ένιωσα ένα σκοτεινιάσμα, σαν να 'χε κουνηθεί το μυαλό μου, κι αν δεν είχα από πίσω την κουζίνα, να πιαστώ, θα σωριαζόμουν. Όσο ακόμα ήμουν μισότυφλη κι ακίνητη, άρπαξε το στόμα μου που έχασκε, έχωσε μέσα το τσόφλι (προσπάθησα, παρά τη ζαλάδα μου, να μη σκεφτώ ότι είχε έρθει σε επαφή με τη χοντροκωλάρα του, για να

μην ξεράσω πάνω του και με καρυδώσει), κι έκλεισε με φόρα το σαγόνι, και το τσόφλι, σκληρό και μυτερό, μου έγδαρε τον ουρανίσκο, και μόνο τότε το σώμα μου θυμήθηκε να πονέσει, και τα δάκρυα τρέξανε ποτάμι. Αλλά δεν έβγαλα άχνα – πήγα στο δωμάτιό μου, και μόνο όταν έκλεισα την πόρτα, και σιγουρεύτηκα ότι δεν ερχόταν για δεύτερο γύρο, άφησα το παράπονο να σκεπάσει σαν υγρή κουβέρτα τα κύματα του πόνου που ανάβλυζαν απ' το μάγουλό μου.

Το τελευταίο που μ' ένοιαζε εκείνη τη στιγμή ήταν το σημάδι που θα μ' άφηγε η μπουνιά: από ένα σημείο και πέρα, ο πόνος καταπίνει τα πάντα: περηφάνια, εγωισμό, λύπη, ντροπή, και ρουφάει όλο σου το είναι στο χτυπημένο κρέας, στο πληγιασμένο κόκαλο: χωρίς τον πόνο, είσαι ένα τίποτα. Κι όσο μυξόκλαιγα, κουλουριασμένη στο κρεβάτι, είχα ήδη αρχίσει να παρηγορώ τον εαυτό μου: Έλα, κι η Δώρα, όταν το χοντραίνει, και της αφήνει μελανιές στα μούτρα, κάνει τα κουμάντα της. Ή που θα βγει με γυαλιά ηλίου, ή που θα κάτσει σπίτι, αν παραείναι προσημένη.

Μόνο που την επομένη είχαμε διαγώνισμα ιστορίας, και παρ' όλο που το έτρεμα, όπως όλα τα τεστ, είχα σκοτωθεί στο διάβασμα για το δωδεκάρι –τον μεγαλύτερο βαθμό που έπαιρνα, όσο κι αν σχιζόμουν–, κι αν το έχανα, θα 'πρεπε να το δώσω μόνη μου, μετά το σχολασμα, εγώ κι ο Πέροκογλου, ο φιλόλογος, στην άδεια τάξη, και θα μ' έπιανε τέτοια ταραχή, που οι ερωτή-

σεις στο χαρτί θα γίνονταν σούπα, και θα 'θελα ένα μισάωρο να τις διαβάσω, και δεν θα πρόφταινα ν' απαντήσω ούτε στις μισές – και θα 'παιρνα πάλι κάτω απ' τη βάση. Και δεν ήταν μόνο η θυσία που δεν ήθελα να πάει στράφι: στον μικρό τόπο, η ολοήμερη απουσία απ' το σχολείο – η κοπάνα, δηλαδή, γιατί η Δώρα ήταν τόσο χεσμένη, που ποτέ δεν έπαιρνε τηλέφωνο στη γραμματεία να με δικαιολογήσει, ότι ήμουν τάχα αδιάθετη – μπαίνει μαζί με καθετί άλλο (την εμφάνισή σου, τα λόγια σου και την παραμικρή σου πράξη) στον μύλο του κουτσομπολιού, κι αν ο άλλος τράκαρε κάναν καθηγητή μου, ή τον Μελεκούνη τον γυμνασιάρχη, και μάθαινε ότι είχα λουφάρει, ένας Θεός ξέρει πώς θ' αντιδρούσε: γιατί ενώ στην πραγματικότητα ούτε που τον ένοιαζε αν ζούσα ή αν πέθαινα, μπορεί να το 'παιρνε προσωπικά, ότι τον είχα ντροπιάσει, το πουτανάκι, η κοπανατζού, και να κατέληγα πάλι στα πατώματα με μια ματωμένη φόλα στα μαλλιά. Όχι, δεν υπήρχε περίπτωση, θα πήγαινα σχολείο, ότι κι αν χρειαζόταν να κάνω για να κρύψω τα ίχνη της γροθιάς – μη γίνουμε βούκινο ότι μας δέρνει (κι ας το ήξεραν, ή έστω το υποψιάζονταν, οι πάντες) και το πληρώσουμε με κάνα κάταγμα.

Σου 'χει τύχει ποτέ να πάθεις δηλητηρίαση από κάτι –καλαμαράκια, στιφάδο, κρεμ καραμελέ– και να μην μπορείς να το ξαναβάλεις στο στόμα σου, να σου 'ρχεται εμετός και μόνο που το μυρίζεις, και μόνο που το

βλέπεις; Ε, το ίδιο μπορείς να πάθεις και με τραγούδι. Την ώρα που ψηλάφιζα διστακτικά το χτυπημένο μάγουλο με τις άκρες των δαχτύλων –το δέρμα έκαιγε, κι ήταν μαλακό σαν ζυμάρι, κι όταν άγγιζα το κόκαλο, μια αστραπή πόνου απλωνόταν απ' το μάτι ίσαμε το αυτί και το σαγόني μου–, ο άλλος μέσα έβλεπε μια εκπομπή, τον Παπαδόπουλο, ή κάτι παρόμοιο, με ζωντανή μουσική, κι εκείνη τη στιγμή έπαιζε στη διαπασών το «Εημερώνει και βραδιάζει», κι όταν έφτασε στο ρεφρέν μ' έπιασε μια ξαφνική σιχασιά με όλους και με όλα, και πιο πολύ με τον εαυτό μου, σαν να ήμουν ολόκληρη ένα στομάχι γεμάτο χαλασμένο φαΐ, κι ήθελα να με ξεράσω. *Εγώ πληρώνω τα μάτια που αγαπώ. Φριχτό, απαίσιο. Γιατί είχα τα μάτια του, βλέπεις; ένα ανοιχτό καφεπράσινο, σαν μύξα. Γιατί ήμουν –αηδία, ρε πούστη μου– η κόρη του. Κλείνοντας τα μάτια, φαντάστηκα έναν γελοίο τύπο σ' ένα κοσμηματοπωλείο, να ζητά απ' την υπάλληλο τα μάτια της, να ακουμπάει ένα πάκο πενηντάευρα στον πάγκο και να λέει: *Εγώ πληρώνω τα μάτια που αγαπώ, κι αυτή να ξεριζώνει τα μάτια της και να του τα δίνει, κι αυτός να τα παίρνει και να φεύγει, γιατί δεν ήθελε την υπόλοιπη, μόνο τα μάτια της, άχρηστα σαν μπίλιες, κι η τύπισσα να στέκεται τυφλή, με αίματα να τρέχουνε στα μάγουλα, και να αναρωτιέται: *Και τι κατάλαβα; Πού θα βρω να αγοράσω άλλα;***

Όλη νύχτα, ζήτημα να κοιμήθηκα κάνα δίωρο, γιατί

δεν με παίρνει με τίποτα ο ύπνος ανάσκελα, κι όταν γύριζα μπρούμυτα, ακόμα κι αν έγερνα το κεφάλι προσεχτικά στο δεξί μου μάγουλο, μες στον ύπνο άλλαζα θέση, και με ξύπναγε η σουβλιά του πόνου. Μια δυο φορές σηκώθηκα στις μύτες για κατούρημα, μα δεν τόλμησα να κοιταχτώ στον καθρέφτη του μπάνιου. Είχα αποφασίσει πως ό,τι ήταν να γίνει, θα γινόταν το πρωί, κι έτσι, γύρω στις εξίμισι, όταν άκουσα τη Δώρα στον διάδρομο, πέταξα το πάπλωμα και πήγα καρφί στο δωμάτιο των μικρών.

Μια απ' τις πολλές στερήσεις που ανεχόταν η μάνα μου ήταν ότι ο χώρος που της αναλογούσε στο σπίτι μίκραινε ολοένα. Έτσι κι αλλιώς, δεν επιτρεπόταν να έχει μυστικά, ούτε κρυφά προσωπικά αντικείμενα, ούτε καν μέρος όπου θα μπορούσε να καταχωνιάσει κάποια γυναικεία είδη περιποίησης – συρτάρια, κομοδίνα, ήταν όλα στο έλεός του. (Το κινητό της, εννοείται, δεν κλείδωνε, για να περνάει από έλεγχο ανά πάσα στιγμή.) Κι όταν γεννήθηκαν τα δίδυμα, ο αντρούλης της αποφάσισε ότι ακόμα κι η άκρη του διπλού κρεβατιού, όπου κούρνιαζε άυπνη τα βράδια, παραήταν μεγάλη πολυτέλεια: κι αν άρχιζαν να κλαίνε μες στη νύχτα τα μαστάρδικα, και τον ξυπνούσαν, που γαμιόταν όλη μέρα στη δουλειά (τι να σου πω) για να μην πεινάσουμε, οι άχρηστοι; Οπότε, εδώ και τέσσερα χρόνια, η Δώρα κοιμόταν στρωματσάδα στο μεσαίο δωμάτιο, κι είχε όλο της το βιος στριμωγμένο στη

γωνία – κάτι ανάμεσα σε τσαντίρι και κονάκι άστεγης: μια στενή ντουλάπα από καπλαμά, χωρίς πόρτα, χαρτόκουτα για τα παπούτσια και τα εσώρουχά της, και μερικά σκόρπια συμπράγκαλα στο πάτωμα, ή σε σακούλες σουπερμάρκετ, ανάμεσά τους κι ένα νεσεσέρ με τα καλλυντικά της.

Ευτυχώς, το καφενείο ποτέ δεν άνοιγε νωρίτερα απ' τις έντεκα, που σήμαινε ότι ως τις δέκα τουλάχιστον, τα κεραμίδια τρίζανε απ' τα ροχαλητά του δουλευτάρη μας – κι εγώ, οχτώ το αργότερο, θα την είχα κάνει.

Βγαίνοντας απ' το δωμάτιο των μωρών με το νεσεσέρ παραμάσχαλα, είδα τη Δώρα απ' την ανοιχτή πόρτα της κουζίνας. Με κοίταξε για μια στιγμή με τα σβησμένα μάτια της, αλλά ήταν σαν ν' αντίκριζε τον τοίχο πίσω απ' το κεφάλι μου – γιατί αν μ' έβλεπε σ' αλήθεια, θα 'πρεπε να ρωτήσει, να ανησυχήσει, να παρηγορήσει, και δεν είχε δύναμη η γυναίκα. Με τον καφέ στο χέρι, μου γύρισε την πλάτη, κάθισε, και καταπιάστηκε με τη μοναδική της ασχολία, τη μόνη της χαρά: Angry Birds στο κινητό.

Με την πόρτα του μπάνιου κλειστή και κλειδωμένη – δεν ξέρεις τι γίνεται αν τον έπιανε ο προστάτης, ας τράβαγε στο βεσέ– πήρα βαθιά ανάσα, κοιτάχτηκα στον καθρέφτη, κι ένιωσα την ανακούφιση του δαρμένου: *Μικρό το κακό*. Το αριστερό μου μάγουλο ήταν μια ιδέα φουσκωμένο, αλλά από πάντα είχα μαγούλες (*Η μικρή μου Σλάββα*, που 'λεγε κι ο Άκης, κι εγώ έλιωνα,

η μαλάκω), όμως κάτω απ' τ' αριστερό μου μάτι είχα ένα έντονο μοβ μισοφέγγαρο. Πώς να το 'κρυβα χωρίς να φαίνεται το κρύψιμο; Πώς να βαφόμουν άβαφη;

Το νεσεσέρ δεν είχε και σπουδαία πράγματα: ότι πουλούσαν τα δύο φαρμακεία και το σουπερμάρκετ. Σκαλίζοντας, έπεσα σ' ένα σωληνάριο που είχε το σταρένιο χρώμα της επιδερμίδας μου. Σμίγοντας τα βλέφαρα (άου!) προσπάθησα να διαβάσω τι σκατά έγραφε. Ήταν στ' αγγλικά, κι αν ζοριζόμουν μια φορά να διαβάσω ελληνικά, τα αγγλικά ήταν Κόλαση. Φου...ντα...τίον. Φαουντέισον, μωρή ηλίθια. Το 'χα ακουστά, αλλά δεν ήξερα τι το 'κανες. Άνοιξα το καπάκι, ζούληξα απαλά τη βάση του σωληναρίου, κι ένα σκουληκάκι μπεζ κρέμας χύθηκε στην άκρη του δείκτη μου – κι όταν την άπλωσα προσεχτικά πάνω στη μελανιά, την κάλυψε τελείως. Με μια μπατονέτα, σκούπισα το περίσσειμα, και κοίταξα τη μάπα μου μαγεμένη: πάει το μισοφέγγαρο! Είχε εξαφανιστεί! Μόνο αν κοίταζες επίμονα έβλεπες ότι το σημείο του δέρματος δεν είχε την ίδια γυαλάδα με το υπόλοιπο μούτρο. Κι αφού είχα χρόνο, σκέφτηκα να τελειοποιήσω το αποτέλεσμα με μια μπλόφα, έναν αντιπερισπασμό.

Ήμουν, εξάλλου, μανούλα στους αντιπερισπασμούς, στο να τραβάω αλλού την προσοχή. Έμπαινε ο δράκος φορτωμένος; Τον τσίζες, τον πότιζες, γινόσουν υπηρέτρια – έπαιρνες τα βρομερά παπούτσια του και του έφερνες τις βρομερές παντόφλες. Φώναζε τη Δώρα μες

στη νύχτα, επειδή τον έπιαναν οι καύλες, και την έκανε να κλαίει και να παρακαλάει, και τα αδερφάκια μου έτρεμαν σαν φύλλα; Έπιανα επί τόπου παραμύθια, κουκλάκια, καραγκιοζιλίκια, για να ξεχαστούν, μην αρχίσουν να σκούζουν και τον διακόψουν και την πληρώσουν, τραγουδούσα σιγανά, να μην ακούω ούτε εγώ τους ήχους που έβγαζε η μάνα μας όσο την ξέσχιζε.

Με το βουρτσάκι του ρίμελ, μαύρισα διακριτικά τις βλεφαρίδες μου, και καμάρωσα το αποτέλεσμα: Καλέ, τι ματάρες είναι αυτές! Τέλος, ζωγράφισα με το μολύβι μια ψεύτικη ελίτσα στο δεξί μάγουλο. Στην πραγματικότητα, πρέπει να 'δειχνα σαν αυτό ακριβώς που ήμουν –ένα κοριτσάκι που 'φαγε ξύλο και πασχίζει απελπισμένα να το κρύψει απ' τον κόσμο (γιατί τι θα πει ο κερατάς ο κόσμος, ε;)-, μα εγώ ένιωθα περήφανη για το κατόρθωμά μου. Και το κυριότερο: όλα τα ίχνη του μπογιατίσματος μπορούσαν να καθαριστούν τσακ μπαμ, μ' ένα μωρομάντηλο.

Τα μαθήματα μακιγιάζ –συγκάλυψης– συνεχίστηκαν ακάθεκτα με τα χρόνια.

Όταν στα δεκατρία μου 'σκισε τη γωνία του πάνω χείλους με μια ξανάστροφη, γιατί το μαξιλάρι του είχε σβολιάσει στο πλυντήριο, έβαλα στην πληγή λίγη κρέμα Νιβέα –θα 'λεγα στις συμμαθήτριάς μου ότι είχα πάθει έρπη– και πρόσθεσα μπόλικο λιπ γκλος, ξεπερνώντας τα όρια του χείλους, για να κρυφτεί το πρήξιμο.

Όταν, κάνα εξάμηνο μετά, η γροθιά στον κρόταφο

με έριξε με φόρα στο ψυγείο (είχα ξεχάσει ένα αερόθερμο αναμμένο), κι άνοιξε το δεξί μου φρύδι στο χερούλι, έβαψα επιμελώς και τα δύο μου φρύδια –στο μεταξύ είχα αρχίσει να αγοράζω δικά μου βαφτικά, και να τα καταχωνιάζω κάτω από ένα μπόσικο σανίδι στο δωμάτιό μου–, πάστωσα την πληγή με φον ντε τεν (είδες, γλωσσομάθεια;) και για το γαμώτο κάλυψα όλο το σκίσιμο με αυτοκόλλητα στρασάκια.

Οι μελανιές στο σαγόνι κι οι δαχτυλιές στον λαιμό –στα δεκαπέντε, ήμουν πια, όπως κι η Δώρα, σε ηλικία στραγγαλισμού– ήταν παιχνιδάκι: λίγη πούδρα μπρονζέ, στα σωστά σημεία, έκανε θαύματα.

Ε, κι άμα το παράχεζε, καθόμουν σπίτι – όπως τον Απρίλη του 2013, που είχα φάει την τελευταία μπανάνα και μου την έσκασε στη μύτη, κι εκτός ότι άνοιξε και μάζευα τα αίματα με το βετέξ, με δυο κομμάτια χαρτί κουζίνας σφηνωμένα στα ρουθούνια για να μην τρέξει κι άλλο, τα μάτια μου πρήστηκαν σαν να 'χα κάνει πλαστική, και δεν ήμουν να με δει άνθρωπος. Αλλά ήταν μια βδομάδα πριν τις διακοπές του Πάσχα, ευτυχώς, κι η Δώρα πείστηκε και πήρε στο σχολείο να πει πως είχα ιλαρά (θα το θυμόμουνα μια μέρα αυτό το φέμα, και θα 'κλαιγα γοερά), κι έπρεπε να κάτσω σπιτι τρεις βδομάδες. Ήταν όνειρο εκείνο το Πάσχα, γιατί ο χοντρός είχε πάει τάχαμου σε κάτι γνωστούς του στη Σαλονίκη –να μπεκροπιεί, να φάει και να γαμήσει– και χορτάσαμε ελευθερία, ανασάναμε.

Μάθε τέχνη κι άσ' τηνε, κι αν σε δείρουν, πιάσ' τηνε.

Το μάτι είναι το θέμα: γιατί αν γίνει νταούλι, και τα βλέφαρα κολλήσουν και στραβωθείς, κι όλο το γύρω γύρω, από φρύδι μέχρι μάγουλο, είναι μια πελώρια μελανιά, που θέλει δυο βδομάδες να ξεθωριάσει τελείως –από μαύρο σε μοβ, έπειτα κιτρινοπράσινο και τέλος καφετί–, δεν σε σώζει ο Χόντος όλος. Εκεί, θες γυαλί ηλίου μαύρο, σεβεντίλα, μεγάλο σαν ζάντα, και πρέπει να το φοράς παντού: στο ATM, στη λαϊκή, στο κομμωτήριο («Τα πλαϊνά μη μου τα πάρεις»), ακόμα και σε ρομαντικό εστιατόριο με χαμηλό φωτισμό, παρέα με τον καλό σου, που σου χάρισε τέτοιο ανθεκτικό κόσμημα –δύο εβδομάδων!–, κι εσύ η έρμη, μ' ένα μάτι και το γυαλί του αόμματου δεν βλέπεις την τύφλα σου, και πας να χώσεις την πιρουνιά στο ρουθούνη.

Χώρια που, τέτοιο μάτι αχρηστευμένο, ποιος το πληρώνει, ποιος το αγαπά;

Α, ναι! Γιατί ποιος είχε έρωτα μ' αυτό το γαμωτράγουδο; Ο Άκης, φυσικά! (Το χειρότερο ξύλο σ' το ρίχνει η ίδια η ζωή.)

Εσύ στο χώμα, κι εγώ στη φυλακή.

Μάντεψε ποιος κατέληξε πού.

Μάντια, όχι Μάγδα. Ούτε Μαγδαληνή. Κανείς ποτέ δεν με φώναξε με το βαφτιστικό μου.

Παράξενο: οι παπάδες, που τρώνε φρίκες και βαρά-

νε υστερίες και πουλάνε τρέλα κι εξουσία, και θεωρούν τις γυναίκες χάπατα –φόρα φούστα, μην κοινωνάς με περίοδο, δεν θα χαλάσεις το σπίτι σου επειδή είναι λίγο οξύθυμος, η δε γυνή και τα ρέστα–, δεν έχουν θέμα να δίνουν στα κοριτσάκια τ' όνομα μιας πουτάνας.

Θα μου πεις, ήτανε φίλη του Χριστού, τη γράφει μέσα κοτζάμ Βίβλος – άρα, καλή πουτάνα. Αλίμονο στις άλλες.

Την έχω ακούσει τόσες φορές αυτή τη λέξη –χιλιάδες, χωρίς υπερβολή– απ' τους δυο άντρες που με στείλανε εδώ πάνω, που 'ναι σαν δεύτερο όνομά μου. Καμιά φορά, το πουτάνα σήμαινε σαπάκι – κι άλλοτε απλά μου ρίχναν τη βρισιά, σαν χλέπα, και ξέδιναν. Μα μόλις άκουγα το πρώτο πι, τσίτωνα: Μαντιούλα, έρχεται μόρα. Κι έτσι σφιγμένη άκουγα τις άλλες δυο συλλαβές, κοφτές, χαστούκια στον αέρα.

Πουτάνα θα πει, δεν έχεις άλλη επιλογή. Θα πει, δεν έχεις πού να πας. Θα πει, σε λίγο, πόνος. Αλλιώς το λέει ο άντρας, κι αλλιώς το κάνει πράξη.

Ήμouνα πάντα πάτος στα μαθηματικά, αλλά νομίζω το 'χω:

Γυναίκα συν βία ίσον πουτάνα.